



“Geluk verdeelt door de kassa geeft geen geluk voor ons allemaal”

Voorzitter,

“Als je steeds meer je plaats gaat ontdekken, die je krijgt in deze klassenmaatschappij, waar de mens als mens kan verrekken, onderdanig, misvormt en onvrij. Dan kun je zien dat de werkende klasse, wordt onderdrukt door Staat en Kapitaal. Dat geluk verdeelt door de kassa, geen geluk geeft voor ons allemaal.” – BOTS

Voorzitter, deze dichtelijke wijsheid van de band BOTS zou zo maar de soundtrack van het 8 uur journaal kunnen zijn vandaag de dag. Terwijl de superrijken een wedstrijd houden wie de grootste (raket) heeft creperen miljoenen mensen van de honger. Ruim 1115 kinderen die onterecht uit huis zijn geplaatst en tienduizenden levens die zijn verwoest in de toeslagen affaire. De overheid maakt haar eigen inwoners kapot, in de toeslagenaffaire en met de participatiewet. Ondertussen zitten de verantwoordelijken niet in de gevangenis, maar nog altijd vrolijk lachend in het torentje. Geen wonder dat het vertrouwen in overheid en politiek tot een historisch dieptepunt is gedaald.

Er is al jaren sprake van een groeiende maatschappelijke tweedeling. Structurele armoede, enorme woningnood, exploderende woonlasten en zorgen over werk en onze planeet. Zo lang al dat we het bijna normaal zijn gaan vinden. Dat een stad een voedselbank heeft is bijna normaler dan dat er een Hema zit. Woningbouwcorporaties die betaalbare woningen proberen te bouwen worden belast met de ene na de andere belasting terwijl de multinationals die onze aarde kapot maken amper bijdragen. Allemaal het gevolg van liberale politiek die mensen wegcijfert en in dienst staat van grote bedrijven.

Deze politiek heeft ook een voedingsbodem gecreëerd voor complottheorieën en haat. We zien oprukkend fascisme, op straat en in het parlement. Maar dat is niet de oplossing voor problemen die gewone mensen dagelijks aan den lijfe ondervinden.

Deze tijden vragen om strijd en om solidariteit. Dat zien we gelukkig steeds meer. De woonbeweging komt in opstand tegen de liberale woningmarkt en eist ons recht op betaalbaar wonen op. Meer dan 40.000 mensen in liepen mee in de Klimaatmars om onze leiders en grote bedrijven aansprakelijk te stellen voor de vernieling van onze planeet en klimaatrechtvaardigheid te

eisen. En we zagen het afgelopen maandag toen bewoners van Holtenbroek zich lieten horen tegen de politiek op het stadhuis die commerciële belangen boven wijkbewoners en natuur laat gaan.

Al deze zaken zijn met elkaar verbonden. Het zijn verschillende uitingen van de strijd tegen kapitalisme en de liberale politiek die verantwoordelijk zijn voor de grote maatschappelijke problemen van deze tijd. De toekomst vraagt om sociale politieke en radicaal andere keuzes en daar kunnen we vandaag een klein begin mee maken. Want ook dit college handelt vanuit liberale principes vooral gericht op economisch gewin en dat verklaard voor een groot deel waarom er zoveel misgaat. Het uitblijven van betaalbare woningen, de jarenlange vertraging van plannen voor de Nooterhof, het uitblijven van actie om armoede terug te dringen en het falende afvalbeleid.

Geld is niet meteen een probleem, dat is er met deze begroting wel. Dat zou je kunnen bejubelen als het resultaat van goed (college) beleid. Maar feitelijk is het vooral extra geld van het rijk en het onttrekken van geld uit het sociaal domein. 6 miljoen structureel en ruim 30 miljoen aan eenmalige bestedingsvoorstellen.

Wij richten ons vandaag op de wooncrisis, dan armoede, de hervormingsagenda en als laatste twee maatschappelijke initiatieven.

Wooncrisis

*stel er heerst een woningnood
behalve als je rijk bent
dat is gewoon beleid*

-Hang Youth

En dat is het beleid van deze coalitie. Er is een grote woningnood en een enorm tekort aan vooral betaalbare woningen. Keer op keer lijkt het college verrast door veranderende omstandigheden en ontwikkelingen. De boodschap van het college dat betaalbaar wonen in Breezicht Noord maar moet worden losgelaten is het recentste voorbeeld. Dat komt voor een deel omdat dit college gestoeld is op liberale uitgangspunten. Winsten van projectontwikkelaars en het bezit van enkelen is leidend, niet de rechten van al die mensen die geen betaalbaar huis kunnen vinden. Voorstellen voor honderden sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen zijn deze coalitieperiode al gesneuveld in deze raad.

Er is een radicaal andere manier van denken nodig, niet liberaal, maar sociaal. De woningmarkt moet vervangen worden door volkshuisvesting waar het grondwettelijk recht op wonen centraal

staat. De oplossing moet dan ook niet in ‘de markt’ gezocht worden. Wanneer ons huidige beleid en instrumenten falen is het tijd om naar nieuwe radicalere oplossingen te kijken. Oplossingen die wel werken voor de woningzoekenden in deze stad. Door werk te maken van grootschalige toepassing van erfpacht kunnen we betaalbaar bouwen. Door meer sociale huur te bouwen en deze ook beschikbaar te stellen voor middeninkomens helpen we de groep die nu tussen wal en schip valt of vastzit in dure particuliere huur.

De wooncrisis gaat niet alleen om bouwen. Deze coalitie dient de belangen van huisjesmelkers en beleggers. De SP kiest voor onze inwoners en daarom pleiten we nog maar een keer voor stadsbrede opkoopbescherming. Huizen voor mensen, niet voor winst. In het verlengde daarvan: Het is blijkbaar mogelijk dat in onze stad woningen jarenlang leegstaan. In deze wooncrisis is dat onacceptabel en daarom dringen wij met een motie aan op een leegstandsboete.

Hoewel daar al jaren over gesproken wordt komt er nu pas ambtelijke capaciteit vrij voor de afdeling volkshuisvesting. Wij hebben een vraag aan het college: Is dat nu een bewuste keuze of is er al die tijd gewacht omdat deze vraag het moest afleggen tegen coalitiehobby's? En is dit voldoende of heeft u eigenlijk meer nodig?

Betaalbaarheid

Mede door de stijgende energieprijzen neemt de inflatie snel toe. Dat betekent dat er komend jaar al snel sprake kan zijn van enorme huurverhogingen. De gemeenteraad heeft de macht die te reguleren via de prestatieafspraken en daarom dienen wij hier ook een motie voor in. Zo laag mogelijk en in elk geval niet hoger dan inflatie moet het uitgangspunt zijn.

Armoede.

Het aantal mensen dat in armoede leeft is iets afgenomen. Dan kun je het college gaan bejubelen, maar wie verder kijkt ziet dat we midden in een economische hoogconjunctuur zitten. Het is eerder bijzonder dat de armoede zo beperkt afneemt dan het feit dat deze afneemt. Een ding is zeker onder het kapitalisme, de volgende economische crisis komt eraan. Het aandeel mensen dat een beroep doet op de bijzondere bijstand neemt elk jaar een paar procent toe. Er wordt steeds meer een beroep gedaan op het Noodfonds en er is een toename van 10 procent bij de Voedselbank. Deze cijfers ondergraven de stelling van het college dat de armoedesituatie ‘stabiel’ is.

Dit is traditiegetrouw het onderdeel waar ik boos wordt op de onwil van het stadhuis. Maar wat heeft het voor zin? Al vier jaar lang praten we hier tegen een stenen muur. 10,9 procent van onze

inwoners leeft in armoede. Nog altijd 2000 kinderen, dat zijn 181 voetbalteams(!). Elk jaar is er op het stadhuis wel weer een andere reden waarom er niks gebeurt. We kunnen zoveel meer doen en toch gebeurt er al vier jaar niks. Armoedebestrijding kan een enorm verschil maken in de levens van mensen. Maar daar kunnen wethouders geen mooie sier mee maken. Daar kom je niet mee op tv. Daar win je geen prestigieuze internationale prijzen mee. Dan kun je beter miljoenen extra stoppen in een loopbrug of een 'beeldbepalend' penthouse.

Er is opnieuw een overschrijding op het budget voor beschermingsbewind. Opnieuw een voorbeeld van liberale visie. Inplaats van omslachtige convenanten op te tuigen ligt de oplossing voor de hand. Met gemeentelijke bewindvoerders te gaan werken. Voor commerciële bewindvoerders zijn mensen met schulden een verdienmodel, door die te weren help je mensen beter en druk je kosten. College durf nu eens verder te kijken dan kleine praktische bezwaren op de korte termijn naar de maatschappelijke winst op lange termijn.

De mislukte hervormingsagenda.

Alweer komt het college tot de conclusie dat geplande bezuinigingen 'besparingen' in coalitiejargon, niet haalbaar zijn. Opzich is het positief dat het college dit erkend. Maar wordt het onderhand niet eens tijd gewoon te erkennen dat de hervormingsagenda mislukt is? Dat we erkennen dat het leveren van goede zorg gewoon een bepaald budget nodig heeft.

Want ondanks de ingezette bezuinigingsopgave blijven we geconfronteerd worden met onzekerheden en tekorten. 2,65 miljoen op beschermd wonen, 3,2 miljoen op de jeugdzorg. Het college wil de behoedzaamheidsmarge sociaal domein volledig schrappen nadat deze vorig jaar al met een miljoen euro is verlaagd. Onverstandig. Het is maar zeer de vraag wat een toekomstig kabinet, als dat er ooit komt, gaat doen. Ook dit jaar zijn er forse tekorten, daar is nu weliswaar geld vanuit het rijk voor gekomen, maar de toekomst blijft onzeker. Het feit dat er ook nu weer een beroep gedaan moest worden op deze behoedzaamheidsmarge geeft ons geen vertrouwen dat deze nu afgeschaft kan worden.

Weg met de bokken, vooruit met de geit

Deze week is weer de jaarlijkse week tegen vrouwenrechten van start gegaan. Een bonte club van merendeels door gemeenschapsgeld gesubsidieerde organisaties bombardeert ons met spotjes om het recht op abortus af te schaffen. Dat herinnert ons dat we ook vandaag de dag nog moeten strijden om vrouwenrechten te verdedigen. Ondanks een achtergestelde positie speelden vrouwen

ook vroeger een belangrijke rol in de samenleving. Er is gelukkig ook een positief initiatief op het gebied van vrouwenrechten. Dit is een goed moment om het mooie initiatief van Girbe Buist te omarmen om de verhalen van die markante vrouwen te vertellen. Daartoe hebben wij met GroenLinks een motie gemaakt.

1 Ouderpunt

Bij de begroting vorig jaar vroeg de SP al te kijken naar de mogelijkheden een louterpunt te maken in Zwolle. Helaas heeft de toezegging van de wethouder destijds onvoldoende effect gehad. De raad heeft ook op de ideeenmarkt over kunnen horen dat door een enthousiaste en kundige groep mensen al langer geprobeerd wordt dit waardevolle initiatief in Zwolle van de grond te krijgen. De SP vraagt het college dit initiatief te ondersteunen en ik vraag de overige partijen die oproep bij te vallen.

Afsluitend.

Deze stad is toe aan sociale politiek waar menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit leidend zijn.

Geluk verdeelt door de kassa, geeft geen geluk voor ons allemaal.